

Metodika práce

s nástěnným vzdělávacím panelem

LABYRINT

Tato metodika vznikla v rámci projektu Místní akční plán pro ORP Vysoké Mýto II.,
CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0009710

Mateřská škola Čtyřlístek Vysoké Mýto

Zpracovala: Bc. Hana Koňariková

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Metodika

Popis

Tento dřevěný didaktický panel představuje klasický posuvný labyrint, jehož cílem je dopravit žluté úchopové kolečko z bodu A do bodu B čili shora dolů i naopak a dotknout se červených puntíků s černým trojúhelníkovým podkladem. Na čtvercovém panelu je propracovaná síť průřezů, ve kterých lze žlutým úchopem postupovat, vracet se, hledat správnou cestu. Cíl/konec každé trasy označuje černý trojúhelník s červeným puntíkem. Ovšem cesta se každému hráči nečekaně zkomplikuje, protože některé cesty jsou slepé a donutí hráče se vrátit a promyslet další úsek cesty. Svislá poloha panelu dětem umožňuje dobrý zorný úhel a snadnou manipulaci s úchytem.

Cílová skupina: děti od 4 let

Cíl metodiky: Obecným cílem metodiky je využívat pomůcku k účelu, ke kterému byla vytvořena. Tento panel má za cíl přesunout úchopové kolečko z horního černého trojúhelníku (start) správnou cestou do dolního černého trojúhelníku (cíl) a propojit žlutý a červený bod. Poté je možné vést úchop opět nahoru do výchozí pozice. Didaktická pomůcka rozvíjí u dětí pozorovací schopnosti, pozornost, paměť (děti si pamatují opakované trasy), logické uvažování, strategické myšlení a testována je i zručnost při manipulaci s úchytem.

Mladší děti mohou zvolit kratší trasu z bodu A nahoře do bodu B dole. Stěžejně je tímto bludištěm procvičována hrubá (pohyb paže) a jemná motorika (úchop v prstech). Učí se koordinaci oko-ruka při posunech úchyty ve vodicích průřezech tak, aby jednotlivé tahy byly plynulé, pečlivé a šetrné.

Starší děti zvládnou obě trasy dolů i nahoru a prověřována je jejich paměť, strategie myšlení, plánování, představivost, zda jsou schopny si správnou trasu zapamatovat a provést další pokusy bez slepých odboček a vracení (viz způsob hodnocení). Také se procvičuje pravolevá orientace a pojmy nahoru, dolů, dlouhý, krátký.

Cílem je také plnění RVP PV. Z rámcových vzdělávacích cílů je to stěžejně rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání a z klíčových kompetencí je nejvíce zastoupena kompetence k učení, kompetence k řešení problémů a činnostní. Ze vzdělávacích oblastí jsou nejvíce uplatňovány:

Dítě a jeho tělo – rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky, koordinace ruky, oka, rozvoj a užívání všech smyslů. Vzdělávací nabídka představují manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem a jejich praktické používání, konstruktivní a psychomotorické hry.

Dítě a jeho psychika – **Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace** rozvoj paměti, pozornosti, řešení problémů, posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování). Vzdělávací nabídka zahrnuje záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, motivovaná manipulace s nimi, konkrétní operace s materiálem (přiřazování, uspořádání), hry na rozvoj postřehu, vnímání, zrakové paměti, koncentrace pozornosti, řešení myšlenkových i praktických problémů, cvičení forem paměti (mechanické, logické, obrazné), hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině.

Doporučení pracovníkům a uživatelům:

- Pedagogové

Učitelé/ky mohou využít tuto chytrou edukativní pomůcku v rámci třídních vzdělávacích programů v průběhu celého školního roku. Zahrnuje prvky Montessori principů, protože si ji děti mohou ohmatat, samostatně vyzkoušet a touto stimulací je podporováno přirozené učení. S tímto panelem pracují děti spíše individuálně. Mohou pomůcku využívat nahodile, improvizovaně i zcela záměrně, pod vedením pedagoga. Důležité je poskytnout dostatek času na dokončení úkolu, protože orientace v bludišti vyžaduje delší časovou rezervu. Formy organizace jsou zcela v kompetenci pedagogů.

- Rodiče a ostatní doprovod

Panel není určen pro tříleté děti, protože má pro tento věk velmi náročný cíl (viz rizika). Je umístěn ve veřejně přístupném prostoru a slouží všem návštěvníkům MŠ. Je nutné dbát na bezpečnost při manipulaci s panelem, správné a šetrné zacházení s pomůckou čili seznámit se s zestručněným metodickým popisem, hygienu rukou, souvislý dohled nad dítětem a zodpovědný přístup k zařízení/majetku spravující MŠ. Děti by neměly manipulovat s pomůckou osamoceně, bez dohledu dospělého. Tato pomůcka má časově náročnější cíl, proto umožnit dítěti dostatek času a klidu na jeho dosažení. Před každou první manipulací s panelem je nutné dětem pečlivě vysvětlit didaktický úkol a po jeho dokončení provést kontrolu, pochválit je za správné splnění, za snahu, či jim k dokončení pomoci. Nejčastěji jsou využívány formy hodnocení – pochvala a pozitivní slovní doprovod v průběhu plnění úkolu.

- Děti

Děti jsou s novou pomůckou seznámeny a poučeny o jejím významu (rozvoj a zábava), o šetrném zacházení, o hygieně rukou, o možnostech opakovaného plnění úkolů i se členy rodiny.

Pomůcky: -----

Rizika: Panel Labyrint, při dodržení této metodiky, nepředstavuje žádné větší riziko. Není doporučován pro tříleté děti a mladší, protože má pro tento věk velmi náročný cíl. Hrozí přetěžování, zvýšená neuropsychická zátěž dítěte až frustrace z nedokončení, popřípadě nešetrné či nevhodné zacházení s pomůckou. Důležitá je opatrnost při manipulaci s úchyt. Za poučení dětí před samotnou manipulací s pomůckou zodpovídá dospělá osoba, vykonávající dohled.

Postup: Před začátkem manipulace s pomůckou, si dítě poslechne instrukce dospělé osoby, které budou obsahovat účel, postup plnění a bezpečnost při práci. Poté samostatně přistoupí k úkolu. Zorientuje se očima na panelové desce a promyslí trasu směrem dolů. Potom uchopí žluté uchopovací kolečko do prstů jedné ruky a vede ho průřezy dle vlastního výběru do cílového bodu dole, do černého trojúhelníku s červeným puntíkem. Jednotlivé strategické posuny kolečka jsou v kompetenci dítěte a dospělý by měl pomoci až po společné domluvě. Dospělý kontroluje průběh úkolu, zvolenou náročnost a je připraven pomoci s dokončením. Pod dohledem dospělé osoby se dítě snaží úkol dokončit. Poté následuje kontrola a pochvala.

Způsob hodnocení: Po zajištění všech podmínek pro plnění didaktického úkolu dítětem (seznámení, instruktáž, poučení, čas, dopomoc) může následovat hodnocení výkonu. Metody hodnocení pedagogem jsou individuální, nejčastěji slovní – pochvala za správnost, za snahu, povzbuzení do další

práce, motivační razítko, aj. Dalším kontrolním ukazatelem je i naplňování vzdělávacích cílů a výstupů RVP PV. Nejčastěji jsou využívány formy hodnocení – pochvala a pozitivní slovní doprovod v průběhu plnění.

